

PROGRAM ZA STICANJE DOZVOLE ZA RAD – LICENCE U KLIZAČKOM SAVEZU SRBIJE

I. UVODNE NAPOMENE

Dozvola za rad (Licenca) je znak da je kandidat stekao određene nivoe znanja i sposobnosti neophodne za samostalan rad. Licenciranju prethodi permanentno usavršavanje i sticanje stručnih znanja, iskustava i standarda. Nivo stručnih standarda treba da prati razvoj nacionalne federacije i svetske trendove.

U skladu sa Zakonom o sportu Srbije, podzakonskim aktima i aktima Klizačkog saveza Srbije (KSS), poštujući stručne i organizacione standarde, uvode se dozvole za rad za sportske stručnjaka u klizačkom sportu (trenere).

I.1 TIPOVI DOZVOLA ZA RAD

U skladu sa normativnim aktima KSS-a, definisani su sledeći tipovi dozvola za rad:

- **A-1:** umetničko klizanje,
- **A-2:** brzo klizanje,
- **B:** škola-obuka klizanja.

II. NACIONALNI PROGRAM ZA STICANJE DOZVOLE ZA RAD

U skladu sa stručnim standardima KSS i opštim naučnim standardima definisan je program za sticanje dozvole za rad koji sadrži sledeće oblasti, kao i njihovo procentualno učešće u programu za sticanje dozvole za rad:

- Za dozvole za rad tipa A:
  1. Osnove škole klizanja: 25 %
  2. Osnove trenažne tehnologije sportske grane: 35 %
  3. Osnove sudijske tehnologije: 20 %
  4. Zdravstveno-medicinski nadzor, borba protiv dopinga: 10 %
  5. Menadžment sportske grane: 10 %
- Za dozvole za rad tipa B:
  1. Osnove škole klizanja (praktični ispit): 40 %
  2. Osnove trenažne tehnologije: 40 %
  3. Zdravstveno-medicinski nadzor, borba protiv dopinga: 10 %

Sticanjem dozvole za rad tipa A, kandidat pored prava na rad u umetničkom, odnosno brzom klizanju, istovremeno stiže i pravo rada i u školi – obuci klizanja, bez posebnog polaganja ispita za dozvolu tipa B.

Praktični deo ispita za dozvolu tipa B sprovodi komisija koju čine tri (3) sportska stručnjaka koji poseduju dozvolu za rad, a koju imenuje Upravni odbor Klizačkog saveza Srbije.

Spisak elemenata koje treba da položi kandidat za dozvolu tipa B dat je u prilogu ovog Programa.

Praktični ispit se može polagati i tako što kandidat dostavi snimak na kome izvodi svaki od elemenata za praktični ispit, koji komisija pregleda i vrednuje.

II.1 OSNOVE ŠKOLE KLIZANJA

Na osnovu višedecenijskog iskustva i praćenja savremenih trendova u razvoju obuke u klizačkom sportu, definisana je opšta stručna platforma za školu klizanja.

1. *Standardizacija bazične-školske tehnike,*
2. *Principi izvodjenja bazične-školske tehnike,*
3. *Specifičnosti fizičke pripreme.*

II.2 OSNOVE TRENAŽNE TEHNOLOGIJE UMETNIČKOG I BRZOG KLIZANJA

Na osnovu višedecenijskog iskustva i praćenja savremenih trendova u razvoju klizačkog sporta definisana je opšta stručna platforma za umetničko klizanje i brzo klizanje.

1. *Standardizacija osnovne tehnike,*
2. *Principi izvodjenja osnovne tehnike,*
3. *Standardizacija takmičarske tehnike,*
4. *Principi izvodjenja takmičarske tehnike,*
5. *Okvir trenažne tehnologije,*
6. *Specifičnosti fizičke pripreme.*

II.3 OSNOVE SUDIJSKE TEHNOLOGIJE

Definisanje trenažne tehnologije je u direktnoj vezi sa pravilima suđenja. Zbog toga je neophodno poznavati sudijsku tehnologiju kako bi se uz adekvatan trenažni rad uspešno došlo do željenog rezultata.

U ovoj oblasti programa za sticanje dozvole za rad, obradiće se dva segmenta i to:

1. Poznavanje sudijskih pravila za takmičenje,
2. Sprega sudijske i trenažne tehnologije, osnovni principi izvođenja klizačke tehnike, kriterijumi za vrednovanje tehnike, kazne i nesportska ponašanja.

II.4 ZDRAVSTVENI NADZOR, BORBA PROTIV DOPINGA

Medicinsko-zdravstveni nadzor je integralni deo trenažne i sudijske tehnologije i sastavni je deo programa za sticanje dozvole za rad. U ovom delu biće obrađena tri segmenta:

1. Zdravstveno-medicinski nadzor u trenažnom i takmičarskom procesu,
2. Praktična „Prva pomoć“ u trenažno-takmičarskom radu,
3. Prevencija i borba protiv dopinga.

II.5 MENADŽMENT KLIZAČKOG SPORTA

Pored stručnih trenažno-takmičarskih standarda za postizanje vrhunskih takmičarskih rezultata neophodno je poznavati osnovne menadžmentske standarde sporta. Zbog toga su u programu za sticanje dozvole za rad obuhvaćena tri segmenata i to:

1. Sport u svetskim i nacionalnim okvirima, položaj i uloga klizačkog sporta u strukturi svetskog i nacionalnog sporta,
2. Zvanični zakonski okviri u sportu,
3. Organizaciona i administrativna uređenost međunarodnog i nacionalnog saveza.

III. OPŠTE ODREDBE

KSS formira nacionalni stručni tim koji detaljno definiše sadržaj programa za sticanje dozvole za rad koji je u potpunosti prihvatljiv i primenljiv, način realizacije trenažno-edukativne norme i samu tehnologiju permanentne edukacije, realizacije praktičnog i teoretskog ispita. U realizaciji ovih zadataka KSS će angažovati visokoškolsku obrazovnu ustanovu i neophodne personalne stručne autoritete.

Dozvola za rad izdaje se sa rokom važenja od 3 godine. Kandidat je u obavezi da se permanentno edukuje tokom godine po planu i programu koji sačini KSS o čemu se vodi precizna evidencija. Ukoliko kandidat ne nastavi sa permanentnom edukacijom KSS će ga pismeno upozoriti, a ukoliko ne realizuje predviđenu normu, kandidat će izgubiti dozvolu.

Stručni tim KSS-a definiše trenažno-edukativnu normu kao uslov za sticanje i obnovu dozvole za rad-licence. Tokom godine stručni tim organizuje dovoljan broj okupljanja na kojima će se teoretski i praktično vršiti transfer stručnih i organizacionih standarda, najmanje osam časova permanentne edukacije i stručnog osposobljavanja.

Permanentnom edukacijom kandidata smatra se učešće na seminarima koje organizuje ili podržava Međunarodni klizački savez (International Skating Union – ISU) ili seminarima drugih klizačkih saveza, koji su članovi Međunarodnog klizačkog saveza.

U skladu sa normativnim aktima, KSS je u obavezi da javno, na zvaničnoj internet strani, istakne spisak sportskih stručnjaka sa dozvolom za rad, odnosno licenciranih sportskih stručnjaka.

U Beogradu, 23.9.2019.

Predsednik KSS

Vojislava Vašović

PRILOG
ELEMENTI PRAKTIČNI ISPIT ZA DOZVOLU ZA RAD TIPA B

	Osnovni elementi 1	Basic 1	
A.	Ustajanje iz sedećeg položaja na ledu	Sit on ice and stand up	https://www.youtube.com/watch?v=k146HBcbcac
B.	Marširanje unapred	March forward across the ice	https://www.youtube.com/watch?v=GAYMgZc8hJA
C.	Klizanje na dve noge unapred	Forward two-foot glide	https://www.youtube.com/watch?v=9zJuwVSmPY
D.	Čučanj u klizanju	Dip	https://www.youtube.com/watch?v=X829xKqyEwE
E.	"Listovi" unapred (6-8 za redom)	Forward swizzles – 6 –8 in a row	https://www.youtube.com/watch?v=E2bzX5taswY
F.	"Zmijice" unazad (6-8 za redom)	Backward wiggles – 6–8 in a row	https://www.youtube.com/watch?v=ktCpdLzpG4k
G.	Kočenje "plugom" u mestu	Snowplow stop	https://www.youtube.com/watch?v=5fzrRypGR28
H.	Kombinacija list unapred-list unazad (2-3 puta)	Rocking horse – 2–3	https://www.youtube.com/watch?v=1J42cuiHx_o
I.	Skok na dve noge u mestu	Two-foot hop in place (optional)	https://www.youtube.com/watch?v=y_kK6N1dmpY
	Osnovni elementi 2	Basic 2	
A.	Klizanje na jednoj nozi unapred (L i D)	Forward one foot glides – R and L	https://www.youtube.com/watch?v=qU3Z8NGRtao
B.	Klizanje unazad	Backward two-foot glide	https://www.youtube.com/watch?v=Vc3g6xoCX_s
C.	"Listovi" unazad (6-8 za redom)	Backward swizzles – 6–8 in a row	https://www.youtube.com/watch?v=LUKEQlw1SVk
D.	Okretanje na dve noge od 180° u mestu	Two-foot turn from forward to backward in place	https://www.youtube.com/watch?v=a_Y3UOIDCrY
E.	Kočenje "plugom" iz kretanja	Moving snowplow stop	https://www.youtube.com/watch?v=ZHa9u2XOnVg
F.	Polu-listovi unapred po pravoj liniji	Forward alternating half swizzle pumps, in a straight line (slalom-like pattern)	https://www.youtube.com/watch?v=rV_1ln9AFvM
	Osnovni elementi 3	Basic 3	
A.	Odrazi unapred ivicom klizaljke	Forward stroking, showing correct use of blade	https://www.youtube.com/watch?v=UnNJ0toM2j4
B.	Polu-listovi unapred po luku u oba smera (6-8 puta)	Forward half swizzle pumps on a circle – 6–8 consecutive clockwise and counterclockwise	https://www.youtube.com/watch?v=189APBtli9Q
C.	Okret na dve noge - unapred na unazad u oba smera	Moving forward to backward two-foot turn – clockwise and counterclockwise	https://www.youtube.com/watch?v=Rp1YaU1lun0
D.	Klizanje na jednoj nozi unazad (L i D)	Backward one-foot glides – R and L	https://www.youtube.com/watch?v=8qebXzQnpFQ
E.	Slalom unapred	Forward slalom	https://www.youtube.com/watch?v=Dvjghv8R2-A
F.	Piruetna na dve noge - do dva kruga (720°)	Two-foot spin – up to two revolutions	https://www.youtube.com/watch?v=H9Ky5bNKCP0